

Vyjadrenie do Verejnej konzultácie k návrhu výzvy na predloženie ponúk do výberového konania na vydanie individuálnych povolení na používanie frekvencií z frekvenčného pásma 3,6 GHz formou elektronickej aukcie a realizácii výberového konania na pridelenie frekvencií z frekvenčného pásma 3400 - 3800 MHz

Údaje o respondentovi

Názov/meno: **SWAN, a.s.**

Sídlo: Landererova 12, Bratislava – mestská časť Staré mesto 811 09

IČO: 35 680 202

Kontaktná osoba, tel. číslo a adresa elektronickej pošty: Andrej Pellegrini, +421 908 118 066, andrej.pellegrini@danubiatel.sk

Vyjadrenia respondenta k vybraným častiam predloženého dokumentu:

1. Spoločnosť SWAN, a.s. víta možnosť vyjadriť sa k zámeru Úradu pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb (ďalej aj len ako „Úrad“) pripraviť výberové konanie na pridelenie frekvencií z frekvenčného pásma 3400 – 3800 MHz v časovom predstihu viac ako štyroch (4) rokov pred uplynutím platnosti aktuálnych individuálnych povolení na frekvencie z tohto frekvenčného pásma, a to s cieľom podporiť investície do nových technológií 5G. Spoločnosť SWAN už v predchádzajúcich vyjadreniach do verejnej diskusie a do verejnej konzultácie uviedla, že výberové konanie v takomto časovom predstihu považuje za neodôvodnené a rizikové. Aj samotný Úrad uvádza, že v takomto časovom predstihu nie je možné definovať rozvojové kritériá, v dôsledku čoho môže dôjsť k zmareniu účelu výberového konania ako ho stanovil Úrad a tým k znehodnoteniu celého spektra alebo jeho časti. V tejto súvislosti preto opätovne navrhujeme, aby Úrad prehodnotil čas vyhlásenia výberového konania na tieto frekvencie a nerealizoval ho tento rok.
2. Z pohľadu efektívneho využívania spektra považujeme za nevyhnutné, aby Úrad pri nastavovaní podmienok výberového konania zohľadnil, v ktorej časti spektra 3400 – 3800 MHz má, resp. bude mať po predpokladanom refarmingu ktorý operátor dnes pridelené frekvencie. Pre zohľadnenie existujúcich prídelov vidíme viacero dôvodov:

Prvým dôvodom je ochrana prostriedkov už preinvestovaných do technológie použitej v tomto pásme. Ak je vysoký predpoklad, že bloky, ktoré operátori využívajú dnes (napr. v pásme 3,5 GHz pre O2, či 3,7 GHz pre SWAN) budú odlišné od tých, ktoré budú operátorovi pridelené na základe výsledkov pripravovaného výberového konania, bude to mať za následok zabrzdenie investícií do nových technológií a 5G rolloutu v tomto pásme až do augusta 2025. Žiaden operátor nebude investovať do technológie v súčasnosti, ak je tam vysoký predpoklad, že o 5 rokov frekvenčný prídel v dnes ním využívannej časti pásma už nebude mať. Skupina, ktorej členom je spoločnosť SWAN, už k dnešnému dňu investovala do rozvoja 5G sietí v pásme 3,7 GHz niekoľko miliónov EUR. Ak však bude pri nastavovaní podmienok výberového konania zohľadnené, v ktorej časti pásma ten ktorý operátor má dnes frekvenčný prídel (napr. O2 v 3,5 GHz, OSK v 3,5 GHz, SWAN v 3,7 GHz) a z nastavených podmienok bude zrejmé, že každý operátor má veľkú šancu na základe výsledkov výberového konania získať prídel v rovnakej časti pásma, v ktorej dnes prídel využíva, tak bude zabezpečené efektívne využívanie tohto pásma a ďalšie investície do 5G technológií už v súčasnosti, bez nutnosti čakať na august 2025.

Druhým dôvodom pre zohľadnenie existujúcich prídelov je zachovanie a kontinuita existujúcich služieb a minimalizácia dopadov na zákazníkov. Uchádzač, ktorý doteraz využíval spektrum 3400-3800 MHz a bude úspešný aj vo výberovom konaní, avšak získa inú časť spektra, bude musieť robiť rozsiahle zmeny

v podobe rekonfigurácií alebo dokonca výmen zariadení na strane základňových staníc aj terminálov čo okrem zbytočných nákladov spôsobí aj prerušenia a výpadky poskytovaných služieb. Považujeme preto za nevyhnutné, aby Úrad stanovil podmienky výberového konania tak, aby došiel plynulý prechod pri využívaní tohto frekvenčného spektra držiteľmi aktuálnych individuálnych povolení a budúcimi držiteľmi individuálnych povolení.

V neposlednom rade, vidíme pre zohľadnenie existujúcich prídeltov aj technické a prevádzkové dôvody: medzi jednotlivými frekvenčnými pásmami využívanými pre 5G existuje pri spoločnom použití vzájomné rušenie spôsobované harmonickými frekvenciami. V tomto prípade sa jedná najmä o druhú harmonickú frekvenciu pásma B3 ktorá zasahuje do pásma N78. Toto rušenie sa prejavuje na strane základňovej stanice aj na strane používateľského zariadenia (MT - mobilný telefón). Opatreniami na strane základňovej stanice dokáže operátor rušenie obmedziť, avšak nemôže ovplyvniť tzv. samorušenie na strane MT. Pri spoločnom použití, napríklad keď je frekvencia B3 použitá ako uplink, dochádza k zníženiu priepustnosti zodpovedajúcich downlink frekvencií v rozsahu 10-30% v závislosti od úrovne signálu na prijímači MT. Zohľadnením frekvenčných prídeltov v dotknutých pásmach môže Úrad samorušenie minimalizovať, resp. odstrániť a tým zabezpečiť efektívnejšie využívanie frekvencií.

3. V súčasnosti sú frekvencie harmonizované pre mobilné elektronické komunikačné služby (okrem pásma 1800 MHz) extrémne nezdravo kumulované u troch najväčších operátorov, čo neprospeje rozvoju hospodárskej súťaže na trhu. Dôvodom toho je aj skutočnosť, že Úrad v minulosti neaplikoval v Európe všeobecne zaužívané pravidlo stanoviť frekvenčné stropy nie len na jedno frekvenčné pásmo, ale na príbuzné frekvenčné pásma (viď materiál Aukcia frekvencií v pásmach 700 a 1500 MHz - Výstup I zo dňa 18.07.2019 pripravený pre Úrad spoločnosťou *Grant Thornton*). Aj z tohto dôvodu je pre spoločnosť SWAN nesmierne dôležité, aby v pripravovanom výberovom konaní získala dostatočný frekvenčný prídelt, inak bude ohrozená jej ďalšia existencia na trhu ako štvrtého mobilného operátora. Pozitívny vplyv štvrtého mobilného operátora na hospodársku súťaž na slovenskom telekomunikačnom trhu potvrdil v nedávnej minulosti aj samotný Úrad. Ak by spoločnosť SWAN nezískala prídelt v pripravovanom výberovom konaní, znamenalo by to veľmi pravdepodobne jej vylúčenie z budovania 5G sietí a služieb v dôsledku čoho by došlo k výraznému zníženiu hospodárskej súťaže na trhu s negatívnym dopadom na koncových užívateľov. Považujeme preto za nevyhnutné, aby Úrad stanovil podmienky výberového konania tak, aby pridelované frekvencie mali možnosť získať všetci aktuálni mobilní operátori, ktorí majú reálny záujem o dlhodobé pôsobenie na trhu a aby vylúčil špekulatívne predkladanie ponúk len za účelom vyblokowania iného hráča z ďalšej súťaže.
4. Napriek definovaným cieľom výberového konania Úrad nedefinuje dostatočné rozvojové kritériá, ani iné parametre, ktorým by zabezpečil efektívne využívanie spektra, čo považujeme za nesprávne. Zastávame názor, že na dosiahnutie stanovených cieľov výberového konania je nevyhnutné zdefinovať transparentné a hospodársku súťaž podporujúce rozvojové kritériá. Dražiť spektrum v tomto frekvenčnom pásme v takomto časovom predstihu bez stanovenia takýchto rozvojových kritérií považujeme za vysoko rizikový a hospodársku súťaž deformujúci prístup. Pri dodržaní princípov technologickej neutrality by rozvojové kritériá mali byť stanovené tak, aby došlo k naplneniu stanoveného cieľa výberového konania a využitiu dražených frekvencií pre zriadenie a prevádzkovanie 5G sietí a poskytovanie 5G služieb. Máme za to, že rozvojové kritériá by mali byť nastavené aspoň na úroveň 50% pokrytia obyvateľstva Slovenskej republiky signálom vlastnej siete do konca roka 2026.
5. V zmysle predloženého dokumentu majú byť predmetné frekvencie určené pre využitie v mobilných sieťach 5G (článok 5.1). Pre zabezpečenie efektívneho využívania frekvenčného spektra je však potrebné rešpektovať princípy technologickej neutrality a neutrality služieb. Nepovažujeme za účelné limitovať využívanie frekvencií len na mobilné 5G siete, z pohľadu budúceho vývoja to považujeme za krátkozraké. Už dnes sa vyvíja technológia 6G a je pravdepodobné, že v roku 2025, od kedy bude možné uvedené frekvencie využívať, bude už aj táto technológia k dispozícii, nie je preto zrejme prečo Úrad navrhuje

- naviazať predmetné frekvencie na 5G technológiu, pričom je to v priamom rozpore s konštatovaním Úradu v bode 2.4 predloženého dokumentu, podľa ktorého je potrebné rešpektovať technologickú neutralitu. Nie je tiež zrejmé, prečo Úrad navrhuje vylúčiť staršie technológie. Považujeme za nevyhnutné, aby Úrad stanovil podmienky využívania pridelených frekvencií (napr. článok 5.1 predloženého dokumentu) v súlade s princípom technologickej neutrality a neutrality služieb a bez ohľadu na to či je sieť prevádzkovaná ako mobilná alebo iná sieť.
6. Vo vzťahu k využitiu pridelených frekvencií v mobilných sieťach 5G je potrebné uviesť, že kvôli zabezpečeniu mobility služby ako aj dostupnosti mobilných telekomunikačných služieb mimo pokrytia frekvenciami z pásma 3,6 GHz je nevyhnutné, aby bol držiteľ frekvencie v pásme 3400 – 3800 MHz zároveň držiteľom aspoň jednej z frekvencií v pásme 1800 resp. 2100 MHz, pretože iba taký subjekt bude vedieť zabezpečiť uvedené využitie. Považujeme preto za vhodné, aby Úrad zorganizoval paralelne s týmto výberovým konaním aj výberové konanie na frekvencie v pásme 2100 MHz.
 7. Považujeme za správne stanoviť frekvenčný strop 100 MHz a to za účelom podpory hospodárskej súťaže a z dôvodu vylúčenia špekulatívnych účastí vo výberovom konaní. Máme však za to, že je vhodné nastaviť frekvenčný strop nie len pre výberové konanie, ale plošne v rámci Plánu využívania frekvenčného spektra počas celej doby platnosti frekvenčného prídelenia. Za účelom vylúčenia špekulatívnych prevodov by sa stanovenie frekvenčného stropu malo vzťahovať na celú skupinu spriaznených osôb (ako je bližšie uvedené v bode 12 nižšie).
 8. Sektorová právna úprava špecifikuje, že nadmerné sústredenie práv na využívanie rádiových frekvencií niektorými podnikmi vedie k závažnému narušeniu hospodárskej súťaže. Máme za to, že TDD prídelený v pásme 2600 MHz je kvalitatívne podobný prídelenom v pásme 3,6 GHz. Pri nastavovaní frekvenčného stropu by mal preto Úrad vziať do úvahy aj tieto prídelenia. Z dôvodu efektívneho využívania spektra považujeme za nevyhnutné, aby Úrad nastavil kombinovaný frekvenčný strop 100 MHz pre TDD pásma 3400 – 3800 MHz a TDD pásma 2600 MHz. Vo výberovom konaní na frekvencie 3400 – 3800 MHz by mal preto Úrad ponúknuť aj 50 MHz TDD v pásme 2600 MHz, vo vzťahu ku ktorým platí aktuálne individuálne povolenie do 31.12.2028.
 9. Navrhujeme, aby Úrad do podmienok zakotvil pravidlo, ktorým po priradovacej fáze úspešnému účastníkovi výberového konania, ktorý získa frekvenčný blok 3410 – 3420 MHz automaticky pridelí aj blok 3400 – 3410 MHz, pričom tento automaticky pridelený blok sa nebude započítavať do frekvenčného stropu pre dotknuté frekvenčné pásmo.
 10. Za účelom podpory hospodárskej súťaže na trhu navrhujeme zakotvenie dobrovoľnej možnosti prevzatia povinnosti veľkoobchodnej ponuky 4G prístupu účastníkom výberového konania. Dôvodom je okrem iného aj skutočnosť, že možnosť veľkoobchodného prístupu umožní prežitie lokálnych poskytovateľov internetu a dátových služieb, čo zabezpečí udržanie, resp. nárast úrovne hospodárskej súťaže pri týchto službách. Úspešnému účastníkovi výberového konania, ktorý dobrovoľne prevezme na seba takúto povinnosť, by mala byť z tohto titulu poskytnutá zľava z ceny vydraženého spektra vo výške najmenej 20 percent. V tejto súvislosti spoločnosť SWAN, a.s. uvádza, že s niektorými lokálnymi poskytovateľmi internetu a dátových služieb už uzatvorila dohody o spolupráci, na základe ktorých je v prípade úspechu vo výberovom konaní pripravená poskytnúť im veľkoobchodný prístup, ktorý im umožní pokračovať v poskytovaní služieb.
 11. K bodu 6.1.1. navrhujeme, aby z dôvodu konania výberového konania vo veľkom časovom predstihu pred ich skutočným prídelením bolo prípustné zloženie peňažnej zábezpeky formou bankovej záruky vystavenej s platnosťou do 31.08.2025. V nadväznosti na tento návrh navrhujeme upraviť aj bod 5.3 tak, že úhrada za pridelené frekvencie bude rozložená do štyroch splátok: prvá splátka – 25%, ktorá môže byť zložená formou peňažnej zábezpeky alebo formou bankovej záruky, druhá splátka – 25% do 31.08.2025

v hotovosti na účet Úradu, tretia splátka – 25% do 31.08.2026 v hotovosti na účet Úradu, štvrtá splátka – 25% do 31.08.2027 v hotovosti na účet Úradu. Ak si účastník výberového konania vyberie možnosť zloženia bankovej záruky miesto zloženia peňažnej zábezpeky, prvú splátku zaplatí prevodom finančných prostriedkov najneskôr do 31.08.2025. Účel tohto inštitútu pripustením takejto formy zábezpeky nebude žiadnym spôsobom negatívne dotknutý.

12. K bodu 6.7. dokumentu navrhujeme, aby obmedzenie pre predloženie ponuky, ako aj obmedzenie rozsahu spektra vyplývajúce z frekvenčného stropu vo vzťahu k ovládanej a ovládajúcej osobe podľa § 66a zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov bolo rozšírené na celé skupiny majetkovo alebo personálne spriaznených osôb, definované nasledovne: „*Pre tieto účely spriaznená osoba znamená akúkoľvek právnickú osobu, v ktorej má podnik priamo alebo nepriamo (napr. prostredníctvom svojej ovládanej osoby alebo ovládajúcej osoby (ako sú definované v § 66a Obchodného zákonníka)) (i) akýkoľvek podiel na hlasovacích právach, (ii) akýkoľvek podiel na základnom imaní spoločnosti, (iii) akýkoľvek počet akcií, alebo osobu, v ktorej je spoločník, akcionár, štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu podniku spoločníkom, akcionárom, štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu.*“ Máme za to, že iba doplnenie týchto podmienok spolu s prísnyimi rozvojovými kritériami (ako uvádzame v bode 5), má potenciál zabezpečiť dosiahnutie splnenia účelu výberového konania.
13. Považujeme tiež za potrebné upresniť v bode 2.3.3. Prílohy č. 4 konzultovaného dokumentu nasledovné navrhované ustanovenie: „*Frekvenčné bloky, ktoré budú priradené záujemcovi, tvoria v rámci príslušného frekvenčného pásma spojitý frekvenčný úsek pre každého výhercu aukčnej fázy č. 1, príp. aukčnej fázy č. 2.*“. Z tohto ustanovenia navrhujeme vypustiť slovo „príslušného“, aby boli vylúčené akékoľvek pochybnosti o akomkoľvek reštriktívnom definovaní špecifickým sub-pásiem frekvenčného pásma 3,6 GHz pre účely priradovacej fázy. Priradenie konkrétneho frekvenčného bloku by malo byť v rámci celého draženého frekvenčného pásma 3410 – 3800 MHz.
14. Niektorým vydaným rozhodnutiam o pridelení frekvencií v tomto frekvenčnom pásme skončí platnosť v decembri 2024. Za účelom zabezpečenia kontinuity poskytovania služieb považujeme za nevyhnutné, aby Úrad zosúladiť termín pridelenia nových frekvencií na základe plánovaného výberového konania s uplynutím platnosti už vydaných individuálnych povolení.

Dátum: 31.01.2022

Meno a priezvisko, funkcia oprávnenej osoby: Andrej Pellegrini, na základe plnej moci

Podpis oprávnenej osoby